

5 Ιουνίου, 1992

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ,
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟ-
ΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Εφεσείοντες,

v.

ΑΝΔΡΕΑ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ,

Εφεσίβλητου.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1347)

5 Φορολογία — Φορολογία Εισοδήματος — Εκπτώσεις — Οι περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμοι του 1961 έως 1988 — Άρθρο 16 (1)(vi) — Ερμηνεία — Η καταβολή ποσού μέχρι ΛΚ 3,500 ως δίδακτρα παιδιού, κατά το φορολογικό έτος που εξετάζεται, εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα ανεξάρτητα για πιο ακαδημαϊκό έτος σπουδών καταβάλλεται το ποσό αυτό.

10 Δικαστής του Ανωτάτου Δικαστηρίου, με πρωτόδικη απόφασή του, ακύρωσε την απόφαση του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος με την οποία προσδιόρισε το φορολογητέο εισόδημα του εφεσίβλητου-αιτητή για το φορολογικό έτος 1988. Ο λόγος ακύρωσης ήταν ότι ο Έφορος, από το ποσό που κατέβαλε ο εφεσίβλητος-αιτητής το 1988 ως δίδακτρα του παιδιού του για το ακαδημαϊκό έτος σπουδών 1988/1989, επέτρεψε ως έκπτωση μόνο το 1/3 του ποσού αυτού με το αιτιολογικό ότι το υπόλοιπο ποσό θα επιτρεπόταν ως έκπτωση για το φορολογικό έτος 1989.

15 Η πιο πάνω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου προσβλήθηκε με την Έφεση αυτή με την οποία προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι ο πρωτόδικος Δικαστής πλανήθηκε ως προς την ερμηνεία του νόμου κατά την έκδοση της απόφασής του.

20 Το επίμαχο άρθρο 16(1)(vi) των Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 1988 προνοεί ότι από το φορολογητέο εισόδημα εκπίπτει ποσό τριών και ήμισυ χιλιάδων λιρών το οποίο καταβάλλεται αποκλειστικά ως δίδακτρα από φυσικό πρόσωπο αναφορικά με τέκνο του το οποίο φοιτά τακτικώς σε πανεπιστήμιο, κολλέγιο ή άλλο αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα εκτός Κύπρου.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την έφεση, αποφάσισε ότι:

Η πρόνοια του άρθρου 16(1)(vi), ορθά ερμηνευόμενη υπό το φως των άρθρων 6 και 11 καθώς και του συνόλου των προνοιών του Νόμου, καθορίζει τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την παραχώρηση της επίδικης έκπτωσης :

Ο φορολογούμενος πρέπει -

5

(Α) να είναι φυσικό πρόσωπο

(Β) να υιανοποιήσει τον Έφορο ότι -

(1) καθ' οιονδήποτε χρόνο στη διάρκεια του υπό εξέταση φορολογικού έτους είχε τέκνο εν ζωή, το οποίο φοιτούσε σε αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα του εξωτερικού, και

10

(2) κατέβαλε στη διάρκεια του εν λόγω φορολογικού έτους, αναφορικά προς το εν λόγω τέκνο, αποκλειστικά ως δίδακτρα, οποιοδήποτε ποσό.

Συντρεχουσών των πιο πάνω προϋποθέσεων, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματός του για το εν λόγω φορολογικό έτος, το φυσικό αυτό πρόσωπο δικαιούται σε έκπτωση για το ποσό, ύψους μέχρι £3.500 κατ' ανώτατο όριο, το οποίο κατέβαλε για τον ως άνω σκοπό στη διάρκεια του ίδιου φορολογικού έτους.

15

Εν όψει των ως άνω, ο εφεσίβλητος στην παρούσα περίπτωση δικαιούται σε έκπτωση, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματός του για το 1988, όχι όμως πέραν του ανωτάτου ορίου των £3.500. Η περί του αντιθέτου ακυρωθείσα απόφαση του Εφόρου ήταν, ως εκ τούτου, προϊόν πλάνης περί το νόμο και λανθασμένης ερμηνείας της επίδικης διάταξης και ορθά ακυρώθηκε με την πρωτόδικη απόφαση.

20

25

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Έφεση.

Έφεση κατά της απόφασης του Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Χρυσοστομής, Δ.) που δόθηκε στις 29 Μαρτίου, 1991 (Προσφυγή αρ. 459/90) με την οποία κηρύχθηκε άκυρη την απόφαση των εφεσειόντων, ημερομηνίας 28/3/1990, με την οποία προσδιορίστηκε το φορολογητέο εισόδημα του εφεσίβλητου για το φορολογικό έτος 1988 χωρίς να συνυπολογιστεί ολόκληρο το ποσό που κατέβαλε κατά το 1988 ως δίδακτρα τέκνου του που φοιτούσε σε αγγλικό πανεπιστήμιο.

30

35

Γ. Λαζάρου, δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους εφεσείοντες.

Α. Σ. Αγγελίδης, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

- 5 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Δ: Με την έφεση αυτή η Δημοκρατία εφεσibάλλει την απόφαση Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο οποίος, κατά την άσκηση της αναθεωρητικής του
10 δικαιοδοσίας, κήρυξε άκυρη την απόφαση του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, ημερομηνίας 28/3/1990, με την οποία προσδιόρισε το φορολογητέο εισόδημα του εφεσίβλητου για το φορολογικό έτος 1988 χωρίς να συνυπολογίσει ολόκληρο το ποσό που αποδεδειγμένα κατέβαλε στη διάρ-
15 κεια του 1988, αποκλειστικά ως δίδακτρα, αναφορικά προς τέκνο του που φοιτούσε τακτικά σε Αγγλικό Πανεπιστήμιο στη διάρκεια του ως άνω φορολογικού έτους.

Δεν υπήρξε ποτέ διαφωνία αναφορικά με τα ουσιώδη γεγονότα. Ο γιός του εφεσίβλητου πήγε για σπουδές στο
20 Ηνωμένο Βασίλειο το Σεπτέμβριο 1988 και έκαμε την εγγραφή του σαν φοιτητής στο Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ. Στις 15 Σεπτεμβρίου 1988 ο εφεσίβλητος κατέβαλε τα πανεπιστημιακά δίδακτρα για το ακαδημαϊκό έτος σπουδών 1988/89 ύψους £4.252 μείον η επιδότηση της
25 Βρετανικής Κυβέρνησης ύψους £550.

Μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 2(β) του Νόμου αρ. 173/88, το άρθρο 16(1)(vi) των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 1988, προνοεί τα εξής:

- 30 "16.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων των εδαφίων (2) και (3) και του άρθρου 20, παν φυσικόν πρόσωπον, όπερ αποδεικνύει κατά τρόπον ικανοποιούντα τον Έφορον ότι έχει ή είχε τέκνον ή τέκνα ζώντα καθ' οιον-

δήποτε χρόνον διαρκούντος του φορολογικού έτους, δικαιούται κατά τον προσδιορισμόν του φορολογητέου αυτού εισοδήματος εις έκπτωσιν-

.....

(νι) Ποσόν μέχρι τριών και ήμισυ χιλιάδων λιρών το 5
 οποίον αποδεδειγμένως καταβάλλεται αποκλειστικώς
 ως δίδακτρα υπό φυσικού προσώπου αναφορικώς
 προς το τέκνον αυτού όπερ φοιτά τακτικώς εν πανεπι-
 στημίω, κολλεγίω ή ετέρω αναγνωρισμένω εκπαιδευτι-
 κώ ιδρύματι εκτός της Κύπρου." 10

Με τη δήλωση του εισοδήματός του που υπέβαλε τον 15
 Απρίλιο 1989, ο εφεσίβλητος ζήτησε από τον Έφορο να
 επιτρέψει ως έκπτωση, κατά τον προσδιορισμό του φορο-
 λογητέου εισοδήματός του για το φορολογικό έτος 1988,
 ολόκληρο το ποσό που είχε καταβάλει στις 15/9/1988 ως
 δίδακτρα για τη φοίτηση του γιού του. Τελικά ο Έφορος
 αποφάσισε να επιτρέψει έκπτωση ύψους £1.234 αντί
 £3.500 για τους λόγους που επεξηγεί στην επιστολή του
 ημερομηνίας 22/3/1990, η οποία έχει ως ακολούθως:

"Αναφέρομαι στην ένστασή σας ημερομηνίας 20
 27.2.1990 κατά της φορολογίας του εισοδήματός σας
 για το έτος 1988, με την οποία ζητάτε όπως αφαιρεθεί
 από το εισόδημά σας ολόκληρο το ποσό των διδάκτρων
 των £4,252 και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Τα δίδακτρα που πληρώσατε αφορούσαν το 25
 ακαδημαϊκό έτος 1988/89 και όχι το οικονομικό έτος
 1988 και γι' αυτό η έκπτωση για δίδακτρα που σας
 παραχωρήθηκε επιμερίστηκε με βάση τη χρονική πε-
 ρίοδο που αφορούσε.

(β) Συγκεκριμένα για το 1988 η έκπτωση για δι- 30
 δακτρα που σας επιτράπηκε περιορίστηκε στις
 £1234, ποσό που υπολογίστηκε ως εξής:

Ποσό διδάκτρων που προπληρώσατε £4,252

Μείον: Επιδότηση Βρετανικής Κυβέρνησης

550

£3,702

5 Το 1/3 του άνω ποσού, δηλαδή ποσό £1234 πλέον £1000 για διαμονή διατροφή (£2,234) έχει ήδη αφαιρεθεί από το εισόδημά σας του έτους 1988, ενώ τα υπόλοιπα 2/3 της έκπτωσης για δίδακτρα (£2,468) που αφορά το φορολογικόν έτος 1989 θα σας παραχωρηθεί όταν θα διενεργηθεί η φορολογία σας για το έτος 1989.

10 2. Για τους πιο πάνω λόγους αποφάσισα να επικυρώσω τη φορολογία για το 1988 η οποία και εσωκλείεται.

15 3. Σε περίπτωση που πιστεύετε πως σας αδικεί η πιο πάνω απόφασή μου επιστάται η προσοχή σας στο Άρθρο 21 του περί Βεβαιώσεως και Εισπράξεως Φόρων Νόμου 1978-1988 που σας παρέχει το δικαίωμα προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας μέσα σε 75 μέρες από την ημερομηνία που φέρει η παρούσα ειδοποίηση."

20 Ο εφεσίβλητος προσέβαλε με επιτυχία την ως άνω απόφαση του Εφόρου με την προσφυγή του αρ. 459/90 στην οποία εκδόθηκε η ακυρωτική απόφαση, ημερομηνίας 29/3/1991, εναντίον της οποίας στρέφεται η παρούσα έφεση.

25 Τόσο ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου όσο και ενώπιόν μας το μοναδικό επίδικο θέμα που ηγέρθηκε και συζητήθηκε ήταν η ερμηνεία της πρόνοιας του εν λόγω άρθρου 16(1)(vi) και η εφαρμογή της στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης. Με σημείο αναφοράς τον επιμερισμό της έκπτωσης για δίδακτρα σε ένα τρίτο του συνολικού ποσού για το φορολογικό έτος 1988 και σε δύο τρίτα για 30 το φορολογικό έτος 1989, ο εφεσίβλητος καταλόγισε στον Έφορο πλάνη ως προς το νόμο κατά τη λήψη της επίδικης απόφασής του. Σε πλάνη ως προς το νόμο απέδωσε και η εφεσείουσα Δημοκρατία στο πρωτόδικο Δικαστήριο κατά τη λήψη της εκκαλούμενης με την παρούσα έφεση ακυρω-

τικής του απόφασης.

Οι ευπαιδευτοι δικηγόροι των δύο πλευρών υποστήριξαν με εκτεταμένη επιχειρηματολογία τις αντίστοιχες θέσεις τους.

Το συμπέρασμα στο οποίο έχουμε καταλήξει είναι ότι η πρωτόδικη απόφαση είναι ορθή. Η πρόνοια του άρθρου 16(1)(νι), ορθά ερμηνευόμενη υπό το φως των άρθρων 6 και 11 καθώς και του συνόλου των προνοιών του Νόμου, καθορίζει τις ακόλουθες προϋποθέσεις για την παραχώρηση της επίδικης έκπτωσης:

Ο φορολογούμενος πρέπει -

(Α) να είναι φυσικό πρόσωπο·

(Β) να ικανοποιήσει τον Έφορο ότι-

(1) καθ' οιονδήποτε χρόνο στη διάρκεια του υπό εξέταση φορολογικού έτους είχε τέκνο εν ζωή, το οποίο φοιτούσε σε ανεγνωρισμένο εκπαιδευτικό ίδρυμα του εξωτερικού· και

(2) κατέβαλε στη διάρκεια του εν λόγω φορολογικού έτους, αναφορικά προς το εν λόγω τέκνο, αποκλειστικά ως δίδακτρα, οποιοδήποτε ποσό.

Συντρεχουσών των πιο πάνω προϋποθέσεων, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματός του για το εν λόγω φορολογικό έτος, το φυσικό αυτό πρόσωπο δικαιούται σε έκπτωση για το ποσό, ύψους μέχρι £3.500 κατ' ανώτατο όριο, το οποίο κατέβαλε για τον ως άνω σκοπό στη διάρκεια του ίδιου φορολογικού έτους.

Εν όψει των ως άνω, ο εφεσίβλητος στην παρούσα περίπτωση στην οποία δεν υπάρχει ισχυρισμός ότι στις 15.9.1988 είχε προβεί στην πληρωμή όλων των διδάκτρων για το ακαδημαϊκό έτος 1988/89 χωρίς να είχε υποχρέωση καταβολής οποιοδήποτε μέρους αυτών, δικαιούται σε έκ-

5 πτωση, κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματός του για το 1988, αναφορικά με ολόκληρο το ποσό που κατέβαλε στις 15/9/1988, όχι όμως πέραν του ανωτάτου ορίου των £3.500. Η περί του αντιθέτου ακυρωθείσα απόφαση του Εφόρου ήταν, ως εκ τούτου, προϊόν πλάνης περί το νόμο και λανθασμένης ερμηνείας της επίδικης διάταξης και ορθά ακυρώθηκε με την πρωτόδικη απόφαση.

10 Η έφεση απορρίπτεται και η πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση επικυρώνεται. Τα έξοδα της έφεσης, ως θα έχουν υπολογιστεί από τον Πρωτοκολλητή, επιδικάζονται σε βάρος της εφεσείουσας Δημοκρατίας.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.